

ประธานพูดคุยกับสมาชิก ฉบับที่ 19 วันที่ 12 มีนาคม 2562

"การบริหารความเสี่ยง"

สวัสดีครับ "พี-น้องสมาชิก" สหกรณ์ที่เคารพทุกท่าน วันนี้ก็มาถึงฉบับที่ 19 แล้วนะครับ

- 7 มีนาคม 2562 ที่ผ่านมา กรรมการสหกรณ์ได้ประชุมพิจารณาเรื่องสำคัญๆหลายเรื่อง แต่ละเรื่องล้วนเป็นประโยชน์ต่อ "พี-น้องสมาชิก" สหกรณ์โดยรวมทั้งนั้นครับ

- เริ่มต้นด้วยการเห็นชอบให้สหกรณ์เข้าสู่ "การประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล" ที่มีทั้งหมด 9 หลักธรรมาภิบาล มีหลักอะไรบ้างนั้นในฉบับที่ 18 ผมนำมาพูดคุยไปบ้างแล้ว คงไม่นำมาลงให้เปลืองเนื้อที่อีกนะครับ หรือหากท่านใดสนใจจริงๆ สหกรณ์ได้นำ file ไป upload ใน website สหกรณ์ด้วยแล้วครับ เข้าไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้

- การจะเข้าสู่การประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล ขั้นตอนแรกสหกรณ์ต้องแจ้งความประสงค์ไปยังสำนักงานสหกรณ์จังหวัด จากนั้นสำนักงานสหกรณ์จังหวัดจะมาชี้แจงขั้นตอนและกระบวนการดำเนินการอย่างเป็นทางการกับสหกรณ์ ต่อมาสำนักงานสหกรณ์จังหวัดก็จะตั้งคณะกรรมการจากบุคคลภายนอกมาประเมินฯในสิ้นปี

- เรื่องต่อมาคือการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ของสหกรณ์ ก็พิจารณาเป็นเรื่องปกติ เรื่องนี้คณะกรรมการมีแนวทางในการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ชัดเจน ดังนี้ครับ

- มอบอำนาจให้ กก.เงินกู้พิจารณาอนุมัติเงินกู้กรณีปกติทุกวันพฤหัสบดี กรณีที่ไม่เป็นไปตามปกติก็นำเข้า กก. ดำเนินการ พิจารณารายเดือนครับ หลักการมีแค่นี้ครับ ดังนั้น จึงอยากเรียนให้ "พี-น้องสมาชิก" ได้รับทราบ เป็นเบื้องต้นว่า ทุกอย่างเราทำงานอย่างเป็นระบบ อาศัยมติที่ประชุมพิจารณาอย่างเป็นทางการเป็นเรื่อง ทั้งนี้ก็เพื่อให้สหกรณ์ของเราอยู่ได้ เจริญก้าวหน้ารุ่งเรืองต่อไปได้ เป็นที่พึงของ "พี-น้องสมาชิก" ทุกคนด้วย "หลักการและเหตุผล" ครับ

- อีกเรื่องหนึ่งที่เราพิจารณากันอย่างเคร่งเครียด คือกรณี "การทุจริต" ของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ที่ทำให้สหกรณ์เสียหายเป็นจำนวนเงินหลายล้านบาท ตั้งแต่ปี 2554 คดีจะหมดอายุความในปี 2564 ซึ่งนับจากวันนี้ก็เหลือเพียง 2 ปีเศษๆ เท่านั้น คณะกรรมการชุดนี้จึงยกเรื่องนี้ขึ้นมาพิจารณาอีกครั้งหนึ่งว่า ที่ผ่านมาสหกรณ์ได้ฟ้องร้องเจ้าหน้าที่สหกรณ์ผู้ทุจริตไปแล้ว แต่สหกรณ์ยังไม่ได้รับชดใช้เงินคืนตามจำนวนที่เสียหายไป

แต่อย่างไรก็ตาม ดั้งนั้น สมควรดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อนำเงินที่ทุจริตไปมาคืนสหกรณ์ให้ได้ ซึ่งตามข้อบังคับสหกรณ์ข้อ 69 ของสหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดมุกดาหาร จำกัด เขียนว่า "ถ้ากรรมการดำเนินการสหกรณ์กระทำการหรือดเว้นกระทำการ หรือกระทำโดยประมาทเลินเล่อ ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนจนทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก หรือสหกรณ์มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี หรือกิจการ หรือฐานะการเงิน ตามรายงานการตรวจสอบบัญชี หรือรายงานการตรวจสอบ เป็นเหตุให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย คณะกรรมการดำเนินการ ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่สหกรณ์"

จะเห็นได้ว่า "คณะกรรมการดำเนินการ" ต้องรับผิดชอบต่อ "ความเสียหาย" ที่เกิดขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องเป็นการกระทำการหรือดเว้นกระทำการ หรือกระทำโดยประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่

โดยคณะกรรมการชุดปัจจุบันจะดำเนินคดีฟ้องร้องเอาผิดตามนัยข้อบังคับข้อ 69 ข้างต้น ทั้งนี้สหกรณ์จะดำเนินการฟ้องร้องคณะกรรมการชุดดังกล่าวทุกคนเป็น "หลักการ" โดยไม่สำคัญในส่วนของความปัจเจกบุคคล ทั้งนี้ ผู้ถูกดำเนินคดีต้องไปพิสูจน์หรือต่อสู้ในชั้นศาลว่า "ได้กระทำการหรือดเว้นกระทำการ หรือกระทำการโดยประมาทเลินเล่อ จนทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิกหรือไม่" ต่อไป ขณะเดียวกัน การดำเนินการเช่นนี้ก็จะเป็นการไม่ดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งของ "คณะกรรมการชุดปัจจุบัน" ตามข้อบังคับข้อ 69 ด้วยเสียเอง

• ผลการพิจารณาของคณะกรรมการยังไม่เป็นที่ยุติว่าจะดำเนินคดีหรือไม่ แต่ที่ประชุมได้มอบหมายให้ "คณะกรรมการศึกษาและประชาสัมพันธ์" ไปหาหรือทนายความว่าหากดำเนินคดีและไม่ดำเนินคดีกับคณะกรรมการดำเนินการชุดที่บริหารขณะเกิดเหตุแล้ว จะมีผลดีหรือผลเสียต่อสหกรณ์และสมาชิกอย่างไรบ้าง จากนั้นจึงจะนำมาพิจารณาตัดสินใจอีกครั้งหนึ่งต่อไป

• ที่ประชุมได้พิจารณาเห็นชอบให้สมาชิกที่กู้เงินสามัญและกู้เงินฉุกเฉินที่ส่งชำระหนี้ยังไม่ครบ 6 เดือน แต่ชำระมาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 เดือน สามารถยื่นคำขอกู้ได้ (Refinance) ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 18 มี.ค.- 30 เม.ย.62 ครับ "พี่น้องสมาชิก" ท่านใดสนใจ Promotion นี้ก็รีบๆ เลยครับ

• ที่ประชุมพิจารณาไม่เห็นชอบให้ "สมาชิกสมทบ" ประเภท "พนักงานราชการ" เป็น "สมาชิกสามัญ" เพราะยังเป็นช่วงการเปลี่ยนสถานะของสมาชิกสมทบประเภทนี้ เช่น การลาออก การไม่ต่ออายุสัญญา เป็นต้น

• ส่วนเรื่อง "การบริหารความเสี่ยง" ที่จั่วหัวไว้ อยากเรียนว่าในเมื่อสหกรณ์มีความตั้งใจที่จะขอประเมิน "สหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล" ซึ่งมีทั้งหมด 9 หลัก ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนา "การบริหารความเสี่ยง"

ตลอดจน "การควบคุมภายใน" ไปพร้อมๆกันด้วย ทั้ง 2 เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ที่จะตอบว่าสหกรณ์ของเราเป็น "สหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล" หรือไม่ด้วย

- "กระบวนการบริหารความเสี่ยง" จะประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอนด้วยกันครับ เริ่มตั้งแต่ กำหนดวัตถุประสงค์ ระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยง และติดตามประเมินผลการจัดการความเสี่ยง

- การกำหนดวัตถุประสงค์ สหกรณ์ฯต้องกำหนดวัตถุประสงค์ในประเด็นความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ฯ ในด้านต่างๆ เช่น ด้านชื่อเสียง ด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านการให้สินเชื่อ ด้านการบริหารงาน ด้านการเงินและบัญชี ด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ รวมถึงการสูญเสียทางด้านชีวิตและทรัพย์สินของสหกรณ์เป็นสำคัญ เป็นต้น

- การระบุความเสี่ยง ก็คงต้องระบุความเสี่ยงให้สอดคล้องกับ "การประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล" ครับ ซึ่งได้แก่

ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ : การดำเนินการตามโครงการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ความเสี่ยงด้าน

ดำเนินงาน : การทุจริตของกรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์

ความเสี่ยงด้านการเงิน(เครดิต) : สมาชิกผิดนัดชำระหนี้

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ : ระเบียบ มติของสหกรณ์ มีเงื่อนไขซับซ้อน ยากต่อการปฏิบัติงาน

ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ : เครื่องใช้สำนักงานมีประสิทธิภาพลดลง

ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน : ระบบรักษาความปลอดภัยไม่ได้มาตรฐาน

- การวิเคราะห์ความเสี่ยง ซึ่งต้องวิเคราะห์ถึงโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ระดับของผลกระทบระดับของความเสียหาย ประเมินโอกาสและผลกระทบในแต่ละความเสี่ยง การประเมินโอกาสและความสามารถในการปรับปรุงความเสี่ยง ตลอดจนการประเมินรอบเวลาในการปรับปรุงความเสี่ยง เป็นต้น

- การจัดการความเสี่ยง หลังจากได้กำหนดประเด็นความเสี่ยงทุกด้านและวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงของแต่ละปัจจัยแล้ว สหกรณ์ต้องกำหนดทางเลือกที่สามารถใช้ในการจัดการกับความเสี่ยง คัดเลือกทางเลือกที่เหมาะสม และนำไปปฏิบัติโดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารความเสี่ยง โดยมุ่งจัดการความเสี่ยงต้องคุ้มค่ากับการได้รับผลกระทบ ความเสี่ยงทางเลือกซึ่งแบ่งได้ 4 แนวทางหลักคือ

Take (Risk Acceptance) การยอมรับความเสี่ยง คือ ยอมรับให้มีความเสี่ยงบ้าง เพราะต้นทุนการจัดการความเสี่ยงอาจไม่คุ้มกับผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น

Treat (Risk Reduction/Control) การลด/การควบคุมความเสี่ยง คือ มิใช่การขจัดความเสี่ยงให้หมดไป แต่ควบคุมทั้งโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่รับได้

Transfer (Risk Sharing/Transfer) การกระจาย/โอนความเสี่ยง คือ ผ่องถ่ายให้บุคคลที่สามารถรับความเสี่ยง เช่น การประกันภัย

Terminate (Risk Avoidance) การยกเลิก/สิ้นสุดกิจกรรมที่มีความเสี่ยง คือ ความเสี่ยงบางอย่างอาจควบคุมได้ ด้วยการยกเลิกเป้าหมาย โครงการ งานหรือกิจกรรมที่มีความเสี่ยง

- ติดตามประเมินผลการจัดการความเสี่ยง หลังจากจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและมีการดำเนินงานตามแผนแล้ว จะต้องมีการรายงานและติดตามผลเป็นระยะเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการ ดำเนินงานไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีเป้าหมายในการติดตามผลคือ ประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงหรือไม่ โดยติดตามผลทุกๆ 3 เดือน

- นั่นเป็นกระบวนการบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์ที่เราต้องริเริ่มดำเนินต่อไปครับ และในการประชุมครั้งถัดไป(4 เม.ย.62) สหกรณ์จะได้ตั้ง "คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง" ขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อดำเนินการตามกระบวนการดังกล่าวต่อไป

- อีกเรื่องที่ต้องดำเนินการไปพร้อมๆกันคือ "การควบคุมภายใน" เรื่องนี้ก็จะตอบสนองต่อการประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล เช่นกัน เป็นเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งครับที่สหกรณ์จะต้องดำเนินการในโอกาสหน้าคงนำมาพูดคุยกันต่อไปครับ

- พบกันใหม่ฉบับหน้าครับ

ด้วยจิตศรัทธาและเชื่อมั่น

วิทยา ธารประเสริฐ

ประธานกรรมการ

12 - 03 - 62